Ara Bul Tavsiye Bunun Neresinde?
By undefined
September 13, 2022
Kategoriler: Ayın Konusu: Akademisyenden Üniversite Öğrencilerine Tavsiyeler, Fen
Etiketler: Eğitim, öğrenci, tavsiye, üniversite

Baba ilkokul mezunu, annenin okuma-yazması yok imza yerine geçen mühür kullanırdı. 5 kardeşten ortancası olarak eğitim süreçlerinde hep ilk üç içerisinde oldu, diğer kardeşlerin en yükseği lise ile sınırlı kaldı.

İlkokulun ilk yılını yaşı tutmaması ve alışsın diyerek kayıtsız gitti.

Evin küçük bahçesinde ince uzun zakkum dallarının nasıl dik durduğunu merak etti, yaprakları arasındaki açıları ölçerek dengede kaldıklarını fark etti.

Öğretmenini Atatürk'e çok benzetirdi. Okul yolundaki yapışkan tarla çamuruna çizmeleri ile bata çıka giderdi öyle ki sesi müzik dinletisi gelirdi kulağına.

Yağmur insanıydı ne zaman hava coşsa gönlünü romantik atmosfer kaplardı, giyer sırtına pardüseyi, ayaklarına geçirir çizmeyi başta ise kasketi ile atardı kendini dışarıya… Cepte de çekirdek güzel giderdi…

Bunlar yaşanırken ilkokulun ikinci yılında "eti senin kemiği benim" denilerek mahalle terzisine verildi. Sabahçı-öğlenci durumlarına göre günün yarısı okullu diğer yarısı iş yeri mekânı oldu ta ki mesleğini ele aldığı ilkokul mezuniyetine kadar. Dini bayram zamanlarında gece yarılarına kadar mesaisi sürerdi…

Terziliğin zirve yaptığı 1974-Kıbrıs çıkartması yıllarıdır; pantolonlarda İspanyol modasının yaşandığı dize kadar vücuda oturur paçası ise kumaşın izin verdiği ölçüde yerleri süpüren genişlikte bırakılırdı.

Ortaokul zamanı geldi çattı, okusun mu para tatlı deyip mesleğe mi devam etsin? Haftalığı da sadece demir 2,5 lira, ayakkabıcıda çalışan çocukluk arkadaşınınki kâğıt 50 lira iken… Bir yandan baba okusun der, ustası ise çalışsın öyle ki yetişmiş elemanı kaybetmemek için "okuyunca ne olacaksın?" sorusuna çocuk hangi tecrübe ile cevap verebilsin? "Şapkamı satacağım seni okutacağım" diyen baba baskın geldi.

İlkokuldan mezun olma şartı Türkiye ölçekli genel sınava da girmek gerekiyordu ki sonraki yıl kaldırıldı; A3 boyutunda saman kâğıdı ve isim yazılan yer mektup zarfı gibi katla-yapıştır gizliliğinde idi.

Ortaokul da ilkokul disiplini alışkanlığı ile başarılı geçti, sınıf öğretmeninin gizli yazdığı tutanağındaki "liseye devam eder" e rağmen o yıllarda yüksek sınav puanıyla alan Akşam Endüstri Meslek Lisesi Makine Model Bölümünü ancak kazanabildi. İlk yıl 5 temel dersin ortalaması 33 ve yukarı olanlar üniversiteye hazırlanmak ve teknisyen unvanı almak üzere Teknik Lise Makine Bölümüne seçildi. Almanya ekolü yılları olduğundan dil laboratuvarında ortaokuldan başlayan Almanca ile devam edildi öyle ki kitabın arkasındaki sözlük kısmı ezberindeydi. Devletimiz Teknik lise öğrencilerine aylık para da verirdi, laboratuvar ve atölyeler muhteşemdi. ABD'de okutulan PSSC fiziği kitabı inanılmaz kalındı öyle ki tüm sınıf fizik dersinden geçmek için dershaneye giderdi… Meslek derslerinde hesapları yapabilmek için Almanya'dan getirenlerden satın aldığı kırmızı ışıklı çok haneli makineyi kullandı öyle ki Bernoulli denklemlerini çözerdi… Hesap makinesinin pili pahalı gelmeye başlayınca elektrikliye çevirdi ekonomik kıldı. Mezuniyet için duvara asılacak makine ve Güneş Sistemi içerikli manzarası beğenildi ancak çerçeve boyutları yerine kendi bildiğini okuyunca elinde hatıra kaldı. Teknoloji dersleri tam not idi gelgelelim atölye rakamları dökülüyor. Uzun deneyimin sonunda kullandığı aletin körelmişliğini fark etti, keskinlendirdiğinde artık bu problem çözülmüştü. Teknik Lise Müdüründen "Teknik Resim" dersini aldı, dünya dili olan bu dersin öğretmenini yine Atatürk'e benzetti, İzmir'e tayini çıktığında başta öğretmenler olmak üzere tüm okul gözyaşları ile uğurladılar. Gece yarılarına kadar plançete üzerinde makine elemanlarının üç yönden görünüşünü kasetçalardan Orhan Gencebay'ın eşsiz şarkıları arasında çizerdi. Hayattaki tek mal varlığı inşaatında çalıştığı yakınının Almanya'dan getirdiği hediye bu teyp idi. 1980 öncesinde Orhancı-Ferdici diye ayrılmıştı gençliğimiz… Şimdilerde anladı unutulmayan namelerin esin kaynağını, Orhan Baba aynı zamanda amatör bir astronomdu teleskopuyla Ay'ın muhteşem görüntüsüne saatlerce bakmış olmalıydı… Siyahın karanlığını beyazın da aklığını Ay yüzeyindeki gezintilerinde görmüş olmalı… Yolları da burada örtüştü, ikisi de astronom birisi gönüllü diğeri profesyonel…

Atölye öğretmeninin ev kütüphanesi dillere destandı, "nükleer savaş çıksa tüfeğin önündeki süngüye iş düşer" sözü onundu.

Fark derslerini ve atölye aşamalarını da vererek hem Endüstri Meslek Lisesi Torna Tesviye diploması ve Çıraklık Eğitim Merkezinden Ustalık Belgesi hem de Teknik Lise Makine diplomaları sahibi oldu. Bu da ikinci mesleği oluyordu. Birincisine ne oldu? "Delikli boru çıktı mertlik bozuldu" ifadesi gibi hazır giyim çıktı terzilik öldü, şu kısa ömre bir mesleğin tavan yaptığı gibi kendini güncellemeyince ölümü sığabildi. Omuzlardaki hafif öne eğiklik terzilik mesleğinin hatırası kaldı tıpkı ağaç yaş iken eğrilir sözü gibi…

Üniversite öncesine kadar boş kalmak bir lüks olurdu tuğla ocaklarında taşıyıcılık, kahve kahve dolaşılarak çakmaklara benzin dolduruculuk, ayakkabı boyacılığı, mobilya çıraklığı, okul atölyesinde döner sermayeli iş, paketli bakliyat işçiliği, evlere kömür taşıma, sokak sokak elma şekeri-simit-çiğbörek ve cantık satıcılıkları en lezzetlileri idi geçici meslekler olarak… EsEs-Bursa maçında bir koli sandviç satışı ise rekor denemesi idi… Evde de boş durmadı, elde kalem takvim yaprağının arkasında görüp merak sardığı 37'nin çarpanlarının muhteşem dizilişini deftere yüzlerce sayfa yıllar boyu süren bir sevda ile yazdı…

Üniversite tercihi doğal olarak Makine Mühendisliği idi, vücut kimyası yavaş kanlı iken kısa süreli sınav barajını nasıl geçsin? Bir yıl sanayide rektifiyeci ustası olarak çalıştı, emrinde bir çırağı iki de tezgâhı yönetti, yağ yakarak ekzosundan siyah duman çıkartan araçlara çare oldu… Bu da üçüncü mesleğiydi. Demir testeresinin en çok kullanılan yerinin ortası olduğunu ve körlendiğini iki uçtaki çaprazlarının kesiciliğini de burada öğrendi en basitinden… Teknik öğretmen patronundan Cumartesi öğleden sonraları üniversiteye hazırlanmak üzere dershaneye gitmek için izin istedi, "bir elin yağda bir elin balda olmaz" cevabı ile karşılandı, piyasanın dili de böyleymiş…

Üniversiteli yaşam ilk üç tercih içerisindeki Matematik-Astronomi ile başladı, YÖK kararı ile Astronomi ve Uzay Bilimleri oldu. Başarılı dört yılın sonunda Astronom unvanı ile artık dördüncü mesleğini edindi, ekmeğini eline aldı. Yüksek lisansı kazandı, bir yıl bu sefer İngilizce hazırlık sınıfını okudu, bu da ikinci yabancı dili oldu. Doktora öncesi ve sonrası olmak üzere İtalyanca eğitimi alarak yurtdışı sınavlarını da kazanarak İtalya'da iki yıl kaldı. Arapça ile ilgilendi, Suudi Arabistan'ın başkenti Riyat'taki devlet üniversitesinde 3 yıl süren öğretim üyeliği ile ikinci bir işi oldu. Dönüşünde üniversite öğretim üyeliği yanında Ulusal Gözlemevinde 5 yıl görevli çalıştı. Şimdilerde pergelin sabit iş ucu İstanbul'daki öğretim üyeliğine devam ediyor, diğer ucu evi Antalya'ya kadar açılmış tıpkı eğitim yıllarındaki çok renklilik deseni gibi… Okumak isteyene Devletimizin tüm imkân kapıları ardına kadar açık…

İlkokul öğrencisi bir gruptan postacı eliyle bir mektup almıştı yıllar evvel, 3 soruya cevap istenmiş kendisinden; ilki nasıl başarılı oldunuz? İkincisi başarılı olmanın yolları nelerdir? Diğeri de başarılı bulduğunuz üç kişiyi yazabilir misiniz? Üç gününü verdi öğrencilerin cevabına ve gönderdi. İçeriğinde "süreç sınavı" da olan yazdığı bu 3 sayfayı kitaplaşmış olarak

gördü bu sefer içlerinde ülkemiz ve dünya liderlerinden sanatçılarına ve en zirvedekilerin aynı sorulara verdikleri cevapların arasında .

Yenilerde bu sefer lise öğrencisinden gelen "gönüllü bilim yapma" isteğine hayır demedi, onu bulduğunda çığlık sevinçleri atacağı "mikro göktaşları"na yönlendirdi, herhalde yeni başladığından olmalı ki henüz ses duyulmadı…

Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü lisans birinci sınıf öğrencisinden bir ileti aldı, "Astrobiyoloji" çalışma isteğine her zamanki gibi evet dedi, yaz boyunca öğrenci tatil yerine bilim yaptı, sayesinde çeşitli disiplinlerden öğretim üyeleri ile birlikte Uluslararası Uzay İstasyonuna gidecek Türk astronotun orada iken yapabileceği bir aday "Uzay Tozu" bilim misyonu ortaya çıktı…

Yıllar öncesinden Maden Mühendisliği bir öğrenci yüksek lisans danışmanlığı istemişti, "astronomiyi seviyorum" demesi üzerine kabul etti. Tez konusu olarak da 4 yıllık lisans kazanımını değerlendirebilecek ve astronomi lisansüstünü birleştirecek "Çanakkale göktaşı"nı verdi, ülkemizde yaygın olmayan bir alandı, çok uğraştı, üniversitelerin ve kamu kuruluşlarının laboratuvar imkânlarını kullandı, yurt dışına Kanada'ya ve NASA'ya kadar bu iş uzandı, projeler yapıldı ve gruplar kuruldu… Şimdilerde göktaşı ülkemiz şartlarında da bilimsel araştırması yapılabilmektedir "istiyorum" diyen bir öğrencinin başlatması sayesinde…

Topluluklara verdiği konuşmalardan birinde dinleyiciler arasındaki bir doktora öğrencisinden teleskopla Güneş gözlemi üzerine çalışmak isteği geldi, buna da evet dendi, kendisini halka açık 15 yıllık Güneş gözlemlerinin değerlendirilmesine yönelik bir araştırmanın içerisinde buldu, yaz tatilini çalışarak geçirdi, yakın bir zamanda öğrenci iken bilimsel bir araştırma makalesinin sahibi olacak…

Ve nihayet doktora sonrası yabancı genç bir meslektaş Türkiye Bursları ile çalışma isteğini iletti, hayır demek ne mümkün, uydu ve yer teleskoplarını kullanarak iliklerimize kadar birlikte bilim yapmayı sürdürüyoruz.

İlkokulda kendini gösteremeyen bir sınıf arkadaşının orta dereceli okullarda başarılarını duydu; demek ki sonradan pekâlâ açılmak mümkünmüş.

İngiltere dönüşünde dil konusundaki kazanımlarını üniversitesinin Kariyer Merkezinde öğrenci ve çalışanları cesaretlendirmek için kullandı. "Dil vatanında öğrenilir"e rağmen gördü ki ülkemizde yabancı dil öğrenilebiliyormuş…

Mahalle, sanayi ile sınırlı dört meslek, 4 yabancı dil uğraşısı ile 4×4 takviye eşliğinde şimdilerde evrensel genişlikte insanlığa faydalı olmaya devam ediyor…

İletiden gelen yüzlerce soruya zaman ayırarak cevapladı, en sonuncusu kısa bir zaman önce bir coğrafya öğretmeninden oldu; "…takvimle ilgili beni asıl meraklandıran konu Dünya Güneş çevresinde 365 günde mi yoksa 354 günde mi dönüyor? Ay, Dünya ile beraber döndüğü için ikisinin de Güneş çevresinde aynı sürede dönmesi gerekir diye düşünüyorum. Ay yıllık bazda aynı evreye 354 gün sonra geldiği için Dünya'nın da Güneş çevresinde 354 günde dönmesi gerektiği tezim yanlış ise bu çalışmayı sonlandıracağım…" sorusuna cevabı şöyle olmuştu; "Gök mekaniği olarak Ay, Yer'in uydusu olduğundan Güneş etrafındaki 365 gün 6 saat olan Dünya'nın dolanmasına eşlik eder. Konuyu takvim olarak ele alırsak, Güneş temelli (miladi) olanda bir yıl 365 gün, 2020'ye 4 er yıllık eklenenlerde ise 366 gündür. Ay temelli (hicri) olanda ise bir yıl 354 gündür, fark yaklaşık 10-11 gün, Ramazanın yaklaşık 10 gün erken gelmesinin de sebebidir. Resmi işleyiş Güneş takvimi, dini yaşantımız Ay takvimi olarak birlikte götürüyoruz… Güneş takvimine göre maaşlarımızı ülkemizde 12 ay olarak alırken, Ay takvimini kullanan Suudi Arabistan'daki üniversitede kaldığım 3 yıl boyunca Türkiye'ye göre 1 ay fazla maaş almıştım."

Binlerce vatandaşımızın ilettikleri üzerinden göktaşı olup olmadıklarını raporladı. Yeni atanan öğretmen adaylarına "Çevremizde Yaşanan Fizik ve Astronomi Farkındalığı" başlıklı ilk dersi verdi. Onlarca öğrenci kulüplerinin, okul etkinliklerinin seminer istekleri karşılandı. Yıllardır basılı, görsel ve sosyal platformlarından vatandaşlarımızı bilgilendirdi. Proje sayısı 50'ye yayın sayısı 500'e doğru yol alıyor… Uzay ve yer teleskoplarından evrenin bilinmeyenlerine yelken açtı…

Yıllardır keserek biriktirdiği 10 yıllar öncesinin poşetler dolusu gazete makalelerini şimdilerde okuyarak sıra dışılıkları onu besledi.

Terzilik iğne ile kuyu kazma, sabretmeyi öğretti, torna-tesviye ve rektifiye de talaş kaldırmayı… Birinde kesici sabit parça dönerken diğerinde tersi… Hepsi birlikte hayatı öğretti…

Bilim insanlığı ve diller ile de öğrenilen hayatın kalitesini yükseltti, ufkunu genişletti ta ki sonsuzluk hissi veren evren genişliğine kadar.

Ülkemizin gerçek zenginliği, dünyanın dört bir yanına dağılmış memleketleri kalkındırmış "işi bilen ol" emrini almışçasına kendini yetiştirmeyi iyi bilen insan kaynağımız olmuştur…

İki akademisyen hocamızdan birer de miras kaldı biri "mükemmel iyinin düşmanıymış" ve diğeri de "bir işi yapmak önemli değil, önemli olan verilen işi yapmak" ikisi de kulaklarımda asılı küpeler…

Öğrenci isteyince akan sular durur, onların emrindeyiz, velinimetimizdirler, yeter ki istesinler…

Öğüt veren çok olur sözü gibi bu sefer uzun oldu, ilk ders bizden diyebilir miyiz? Geniş eğitim yelpazesi içerikli bu gerçek öyküde tavsiye nerede diyerek satır aralarını öğrenci okurlarımıza bırakalım "yapmadığımızı paylaşmayarak"ı da ekleyerek. Top yekûn eğitim ordumuza başarılar diliyorum.